

แบบทดสอบเกณฑ์ชกรรรมไทยปฏิบัติ ๑๓
เขียนคำตอบในกระดาษ

๑. เกสรตัวผู้ ชื่อว่าอะไร ? ใช้ส่วนใดทำยา ?
๒. มีสรรพคุณใด ?

๑. นกกาน้ำ ใช้ดีทำยา

๒. แก้วโรคหนังศีรษะพิการ แก้วผมร่วง บำรุงเส้นผม ให้ดกดำ

fl "๕

๑. เกล็ดขี้ตดนี้ ชื่อว่าอะไร ? ใช้ส่วนใดทำยา ?
๒. มีสรรพคุณใด?

fl "๕

๑. นกพิราบ ไข่มูลทำยา

๒. สรรพคุณ แก้ไข้เกิดจากพิษตานซาง แก้ซางร้าย (ความร้อนสูงซัก) แก้ลมเบ่ง แก้ปวดท้อง (ต้องคั่วก่อนปรุงยา)

fl '๕

๑. เกษีวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. มีสรรพคุณใด ?

fl "๕

๑. เกสรวัลตฤนี้ ชื่อว่า ม้ากระที่บโรง

๒. ใช้ทั้งต้น รสขมน้อย สรรพคุณ บำรุงธาตุ บำรุงกำลัง บำรุงกำหนัด

fl "๕

๑. เกล็ดขวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ใช้แก้อาการใด อย่างไร (บอกให้ครบถ้วน) ?

fl "๕

๑. รากหญ้าคา

๒. ใช้รากสดหรือแห้ง แก้อาการขัดเบา ใช้วันละ ๑ กำมือ (สดหนัก ๔๐ – ๕๐ กรัม แห้ง ๑๐ – ๑๕ กรัม) หั่นเป็นชิ้นๆ ต้มกับน้ำรับประทานวันละ ๓ ครั้ง ก่อนอาหารครั้งละ ๑ ถ้วยชา (๗๕ มิลลิลิตร)

๑. เกล็ดสีขาวนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. ก่อนนำมาปรุรงยาต้องมีวิธีการทำอย่างไร?

๑. น้ำประสานทอง

๒. เอน้ำประสานทองใส่หม้อดิน ตั้งไฟจนละลายฟูขาวทั่วก้นดีแล้ว จึงนำไปใช้ปรุงยาได้

fl "๕

๑. ไม้ซัดนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. อยู่ในจุดพิกัดต่างกันว่าใด อย่างไร ?

๑. เถามวกแดง

๒. อยู่ในจุดพิกัดต่างกันว่าสี เถามวกแดง เถามวกขาว

7

๑. เกล็ดสีขาวนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด?

๑. เกสรตัวผู้ ชื่อว่าพิมเสนเกล็ด

๒. สรรพคุณ แก้ลมวิงเวียนหน้ามืด บำรุงหัวใจ ทำให้จิตใจชุ่มชื้น ทำให้เรอ และ
ผายลม แก้จุกเสียดแน่นเฟ้อ แก้ปวดท้อง แก้แผลสด แผลเรื้อรัง

๑. เกสัชวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ใช้ส่วนใด ใช้แก้อาการใดบ้าง (บอกให้ครบถ้วน) ?

fl "๕

๑. มะนาว

๒.๑ เปลือกมะนาว รักษาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ และแน่นจุกเสียด

๒.๒ น้ำมะนาว รักษาอาการไอ และขับเสมหะ

๑. ไม้ซุงที่ตากแห้งคืออะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด

fl "๕

๑. รากแดง

๒.เถา รสจืดเย็น สรรพคุณ ขับปัสสาวะ แก้กระษัยเส้นตึง กระษัยกล่อนทุกชนิด

fl "๕

๑. เกสรตัวต่อนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. ใช้เป็นกระสายยาแก้อาการใด อย่างไร ?

๑. มะนาว

๒. แก้วไข่มุกเพื่อคลั่ง เอาใบมะนาว ๑๐๘ ใบ ต้มเอาน้ำเป็นกระสายยา

๑. เกสรตัวผู้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. ส่วนเมล็ดมีสรรพคุณใด ? มีข้อควรระวังอย่างไร ?

fl "๕

๑. ลำโพง

๒. เมล็ด รสเมาเบื่อ สรรพคุณ รับประทานแต่น้อยเพียงสองถึงสามเมล็ด
 เบาลุงประสาทได้ดี มีความจำเอน ถ้ารับประทานมากทำให้ประสาทเสีย
 วิกลจริตได้

fl "๕

๑. เมล็ดชวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. ใช้ส่วนใด กระทั่งพืชไข่หัว หัดเหือด สุกใส ดำแดง แกะไอ เจ็บคอ?

flaxseed

๑. ลูกผักชีลา

๒. ราก

fl '๕

๑. เกสรชั้วตฤณี ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด ?

fl "๕

๑. ปลาไหลเผือก

๒. ตัดใช้ทุกชนิด แก้วฉนวน โรคระยะบวม ถ่ายพิษฝืนในท้องและถ่ายพิษต่างๆ

fl "๕

๑. เกสรวัตถุนี ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณ แก้ไอ หรือไม่ ?

fl "๕

๑. สมอติงู

๒. มีสรรพคุณ แก้ไอ

fl "๕

๑. เกสรวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด ?

fl "๕

๑. เปลือกสมุลแว้ง

๒. แก้วมวงเวียนน ใจสั้น แก้วพิษหวัด กำเดา ขับลมในลำไส้ แก้วธาตุพิการ

fl "๕

www.thaicrudedrug.com
by Sudarat Homhual

๑. เกสรวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. นอกจากสรรพคุณ สรรพคุณแก้ลมวิงเวียน หน้ามืด ตาลาย แก้โลหิตจาง
ยังมีสรรพคุณใดอีก ?

fl "๕

www.thaicrudedrug.com
by Sudarat Homhual

๑. โกงฐกระดุก
๒. ขั้บถมในถ้ำไต้

fl "๕

๑. เภสัชวัตถุดิบนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด ?

fl "๕

๑. เปราะหอมขาว

๒. หัว ใบ รสร้อนหอม สรรพคุณ ขับลมในลำไส้ให้ผายเรอ แก้ท้อง
ขึ้นอืดเพื่อ ทำยาสูมขม่อมเด็ก แก้หวัด กำเดา ซางซัก และลมซา

fl "๕

๑. เกสรตัวต่อนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณขับเหงื่อหรือไม่ ?

fl "๕

๑. หญ้าพันงูเขียว
๒. มีสรรพคุณขับเหงื่อ

fl "๕

๑. เกสรตัวผู้ มีชื่อว่าอะไร ?
๒. มีฤทธิ์แรงในทางใด เป็นอันตรายอย่างไร ?

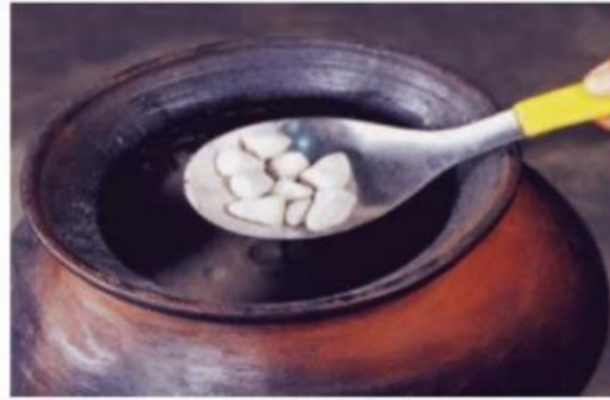
fl "๕

๑. ฝอยค

๒. ฤทธีแรงในทางถ่าย กินมากจะถ่ายมากเป็นอันตราย อ่อนเพลียเสียน้ำในร่างกาย อาจถึงตายได้ สรรพคุณ ถ่ายเสมหะ และโลหิตถ่ายน้ำเหลืองเสียและถ่ายพยาธิ

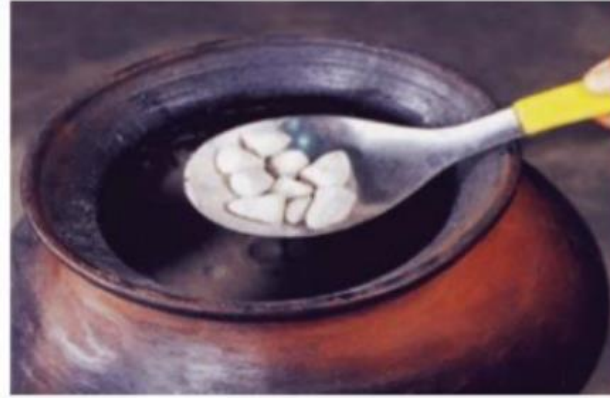
fl "๕

๑. จากภาพเป็นการเตรียมตัวยาดใด ?
๒. อธิบายวิธีการเตรียมตัวยานี้ก่อนนำไปปรุงยา

fl "๕

๑. ดินสอพอง

๒. นำดินสอพองใส่หม้อดิน ปิดฝายกขึ้นตั้งไฟให้นานพอสมควร จนเห็นว่าดินสอพองสุกดีแล้ว จึงนำไปใช้ปรุยาได้

fl "๕

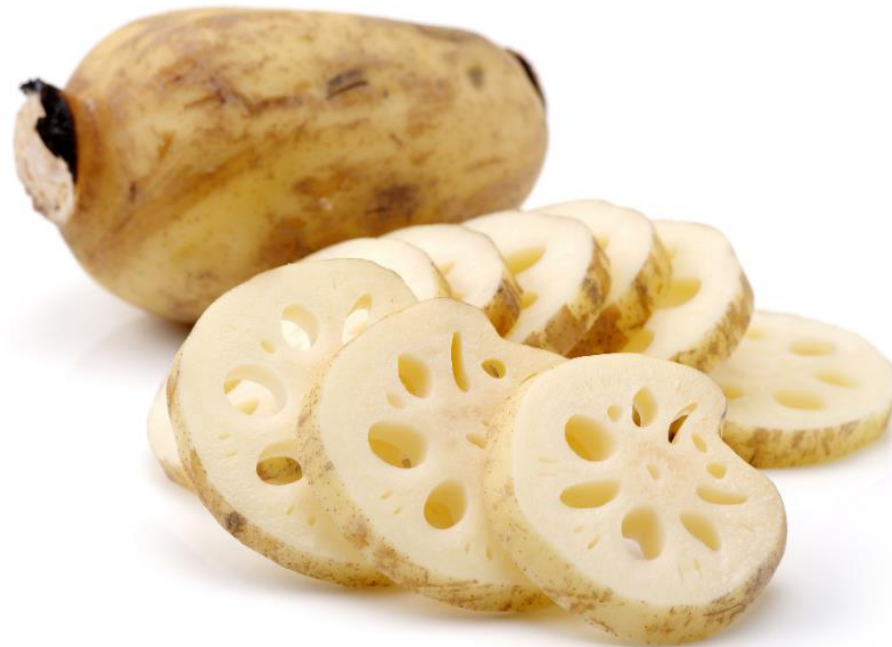
๑. เกล็ดขี้ตดนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีฤทธิ์แรงในทางใด ? เป็นอันตรายอย่างไร

fl "๕

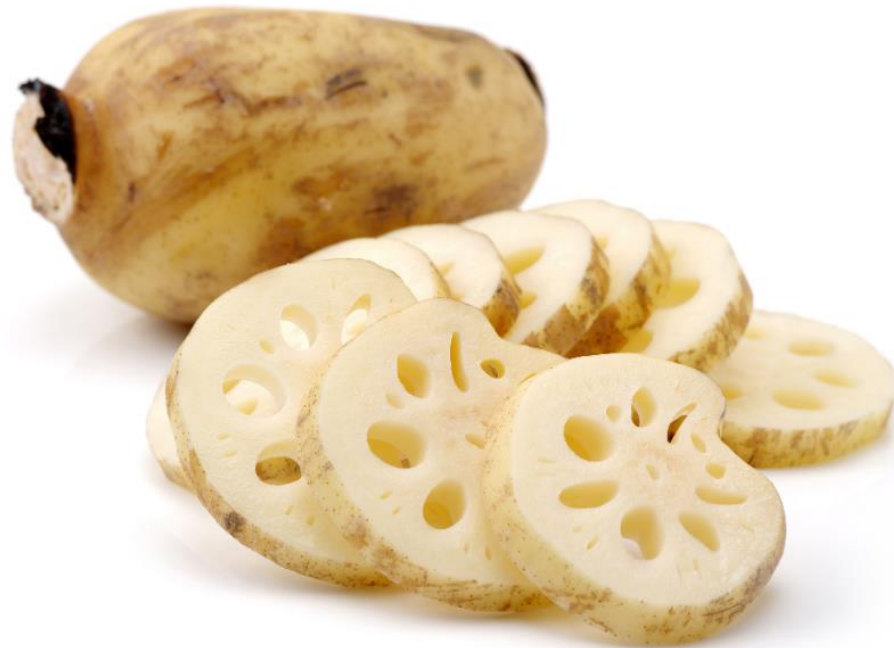
๑. พรอท
๒. มีฤทธิ์แรงในทางเมาเบื่อ รับประทานมาก ทำให้เปื่อยพุพอง และเบื่อเมา อาจตายได้

44

๑. เกสรบัวตฤนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. ทำกระสายยา แก้อาการใด อย่างไร

fl "๕

๑. รากบัว

๒. แก้วใ้ระล่ำระล่าย เอรากบัว ต้มเอาน้ำเป็นกระสายยา

fl "๕

๑. เกล็ดขี้ผึ้งนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. ใช้ส่วนใดทำกระสายยา แก้อาการใด

๑. กะเพรา

๒. แก้วช้พจร เอารากกะเพรา ฝนกับน้ำดอกมะลิ เป็นกระสายยา

fl "๕

๑. เกสรตัวผู้ ชื่อว่าอะไร ? มีธาตุใดมาก?
๒. ส่วนดอกมีสรรพคุณใด

fl "๕

๑. กะเม็ง มีธาตุเหล็ก

๒. ดอก รสเอียน สรรพคุณ แก้ดีซ่าน ตับอักเสบ

fl "๕

๑. เกสรวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด

fl "๕

๑. แต้มน้ำทะเลลาย
๒. แก่น้ำเหลืองเสี่ย แก่น้ำพิษประดง แก่น้ำเสมหะพิการ

fl "๕

๑. เภสัชวัตถุนี้ชื่อว่าอะไร

๒. ในสสม. ใช้แก้อาการใดบ้าง บอกให้ครบถ้วน ?

๑. เหง้าตะไคร้

๒.๑ อาการขัดเบา ผู้ที่ปัสสาวะขัด ไม่คล่อง (แต่ต้องไม่มีอาการบวม) ให้ใช้ต้นแก่สดวันละ ๑ กำมือ (สดหนัก ๔๐ – ๖๐ กรัมแห้งหนัก ๒๐ – ๓๐ กรัม) ต้มกับน้ำดื่มวันละ ๓ ครั้งๆละ ๑ ถ้วยชา (๗๕ มิลลิลิตร) ก่อนอาหาร หรือใช้เหง้าแก่ที่อยู่ใต้ดิน ฝานเป็นแว่นบางๆ คั่วไฟอ่อนๆ พอเหลือง ชงเป็นชาดื่มวันละ ๓ ครั้งๆละ ๑ ถ้วยชา พอปัสสาวะสะดวกแล้วจึงหยุดยา

๒.๒ อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ แน่นจุดเสียด

๑. เกสรวัตถุนี้ชื่อว่าอะไร มีอีกชื่อหนึ่งว่าอะไร
๒. ส่วนรากมีสรรพคุณใด

fl "๕

๑. ตองแตก, ทนดี

๒. ราก รสจืดเล็กน้อย สรรพคุณ ระบายอ่อนๆ ถ่ายลมถ่าย

เสมหะ ไม่ใช่ทอง

๑. เกสรตัวผู้ชื่อว่าอะไร

๒. ใช้ส่วนใดต่อกับเปลือกต้นอบเชย รับประทานแก้ท้องขึ้นอืดเพื่อ

fl "๕

๑. เหนืออกปลาหม้อ

๒. ใบอ่อน

๑. เกสรชั้วตฤนี้ชื่อว่าอะไร

๒. เมล็ดใน มีสรรพคุณอะไร

fl "๕

๑. สะแก

๒. เมล็ดใน ขับพยาธิไส้เดือน ขับพยาธิเส้นด้าย

fl "๕

หนัก ๑ ส่วน

หนักสิ่งละ ๔ ส่วน

- ๑. หากตำรับยานี้เป็นยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ ตำรับยานี้ชื่อว่าอะไร
- ๒. ตำรับยานี้มีสรรพคุณใด เขียนให้ครบถ้วน

หนัก ๑ ส่วน

หนักสิ่งละ ๔ ส่วน

๑. ยาแสงหมึก

๒. แก้วร้อน ละลายน้ำดอกไม้เทศ

แก้ท้องขึ้น ปวดท้อง ละลายน้ำใบกระเพราต้ม

แก้ไอ ขับเสมหะ ละลายน้ำลูกมะแว้งเครือ หรือลูกมะแว้งต้นกวาดคอ

แก้ปากเป็นแผล แก้ละออง ละลายน้ำลูกเบญจกานีฝนทาปาก

fl "๕

31

๑. พิกัดนี้เป็นพิกัดยาสามสิ่ง พิกัดนี้มีชื่อว่าอะไร
๒. ตำยาที่ขาดหายไปคือตำยาอะไร

fl "๕

๑. พิกัดตรีสินธุรส

๒. รากมะตูม

fl "๕

๑. ชื่อว่าอะไร ?

๒. ใน สสม. ใช้แก้อาการใด ให้อธิบายวิธีการ ?

fl "๗

๑. เมล็ดเล็บมือนาง

๒. ใช้ถ่ายพยาธิไส้เดือน สำหรับเด็กใช้ ๒ - ๓ เมล็ด (หนัก ๕ - ๖ กรัม) ผู้ใหญ่ใช้ ๕ - ๗ เมล็ด (หนัก ๑๐ - ๑๕) ทูบพอแตก ต้มเอาน้ำดื่มหรือหันทอดกับไข่รับประทาน

๑. เกสซ์ชวัตถุนี้ชื่อว่าอะไร ?
๒. อธิบายวิธีการเตรียมตัวยา ก่อนนำมา
ทำยา ว่าต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ใด และมี
ขั้นตอนการทำอย่างไรให้ครบถ้วน ?

เวลาทำข้อนี้ 5 นาที

33

การเสตุน้ำประสาบทอง

วัตถุนส่วนประกอบ และอุปกรณ์

๑. น้ำประสาบทอง
๒. กระจกเหล็ก
๓. ตะหลิว
๔. เตาถ่าน
๕. ขวดโหลแก้ว

เวลาทำขั้นนี้ 5 นาที

ขั้นตอนการทำ

๑. เอากระจกเหล็กตั้งไฟให้ร้อนจัด
๒. นำน้ำประสาบทองมาตำให้ละเอียด แล้วโรยลงในกระจกบาง ๆ ให้ทั่วกระจก จนน้ำประสาบทองฟูเป็นแผ่นขาว

มีลักษณะคล้ายแผ่นข้าวเกรียบ

๓. ตักออกมาใส่ขวดโหลแก้ว ทิ้งไว้ให้เย็นก่อนปิดฝาขวดโหล

34

เวลาทำข้อนี้ 5 นาที

๑. เกล็ดชวัตถุนี้ชื่อว่าอะไร ?

๒. อธิบายวิธีการเตรียมตัวอย่างก่อนนำมาทำยา ว่าต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ใด และมีขั้นตอนการทำอย่างไรให้ครบถ้วน ?

fl "๕

34

๑. สารส้ม

๒. การเสตุสารส้ม

วัตถุประสงค์ประกอบ และอุปกรณ์

๑. สารส้ม

๒. กระทะเหล็ก

๓. ตะหลิว

๔. เตาด่าน

๕. ขวดโหลแก้ว

เวลาทำข้อนี้ 5 นาที

ขั้นตอนการทำ

๑. เอากระทะเหล็กตั้งไฟให้ร้อนจัด

๒. นำสารส้มมาตำให้ละเอียด แล้วโรยลงในกระทะบางๆ ให้ทั่วกระทะ เมื่อสารส้มถูกความร้อนจนละลายเป็นน้ำเล็กน้อย และเมื่อแห้งได้ที่แล้วก็จะฟูเป็นแผ่นขาวขึ้นมา

๓. ตักออกมาใส่ขวดโหลแก้ว ทิ้งไว้ให้เย็นก่อนปิดฝาขวดโหล

35

เวลาทำซ้ำนี้ 3 นาที

๑. อุปกรณ์นี้ชื่อว่าอะไร? อุณหภูมิที่เหมาะสมในการอบคือเท่าไร? ระยะเวลาเท่าใด?
๒. ตัวอย่างประเภทใดไม่เหมาะกับอุปกรณ์นี้

fl "๕

35

เวลาทำซ้ำนี้ 3 นาที

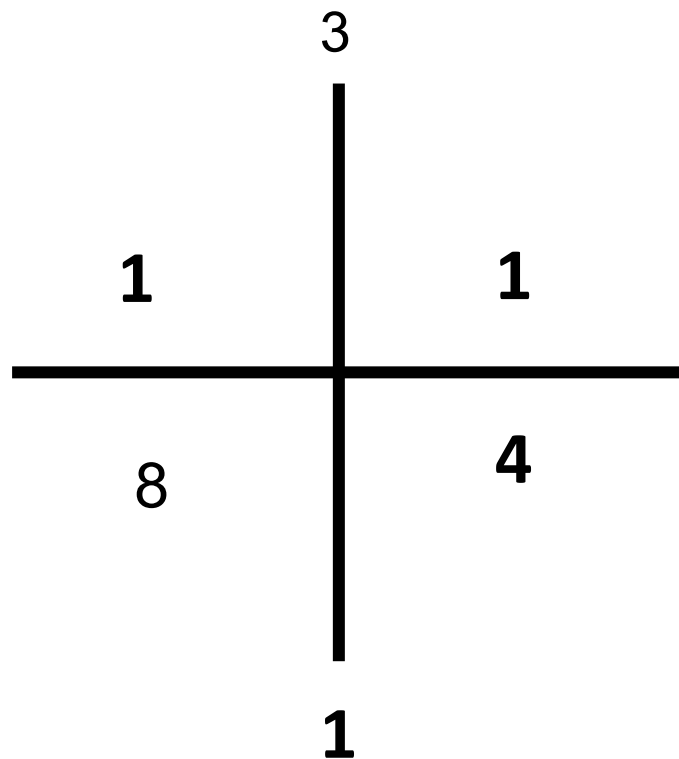

๑. เต้าอบ , อบยาที่อุณหภูมิ ๕๐ – ๕๕ องศาเซลเซียส เป็นเวลาประมาณ ๔ – ๖ ชั่วโมง
๒. สารที่ระเหยได้ เช่น เมนทอล พิมเสน และพวกยางไม้

fl "๕

36

เวลาทำข้อนี้ 3 นาที
4 คะแนน

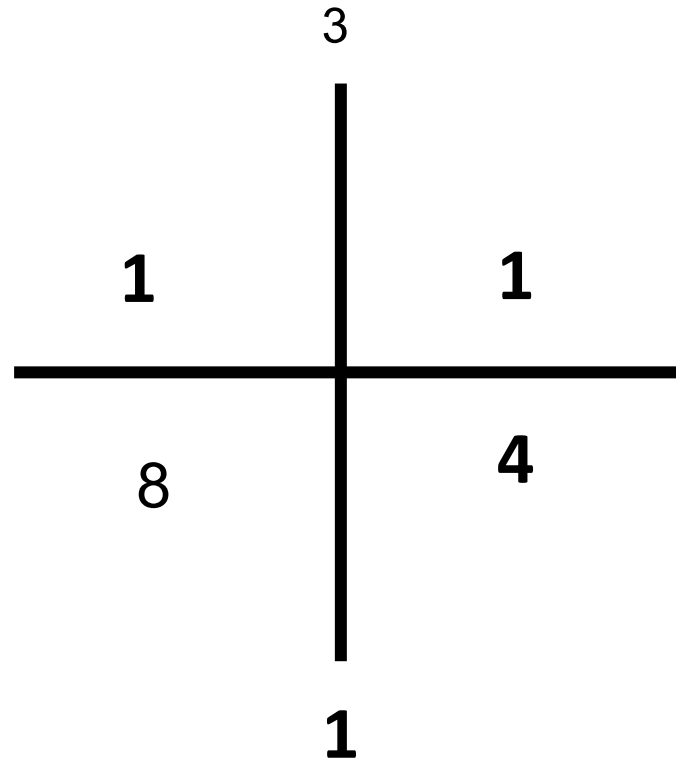

๑. เครื่องหมายนี้เรียกว่าอะไร ? อ่านค่าอย่างไร
๒. นำหน้ากรวมได้กี่กรัม

36

เวลาทำข้อนี้ 3 นาที
4 คะแนน

๑. ตีนกา อ่านว่า สามซ้ง หนึ่งตำลึง หนึ่งบาท สี่สลึง แปดเฟื้อง หนึ่งไพ

๒. $1,200 \times 3 + 60 \times 1 + 15 \times 1 + 4 \times 3.75 + 8 \times 1.875 + 0.46875 \times 1 = 3,705.46875$ กรัม

fl "๕

หมดเวลา

fl '๕